Jaargang 72 ✦ november 2026

Paulus

Nr. 404

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten

‘Over de hele wereld zijn mensen **veerkrachtig**’

Zorgvuldig diaconaat houdt het bestaande sociale systeem in stand

Bijbelvertaalwerk is een wezenlijk onderdeel van de zendingsopdracht

In de doop gaat het voor alles om God

Tekst ✦ Ds. J.M.D. de Heer

Een **opdracht** die niet stopt

Christus' zendingsbevel aan Zijn kerk is blijvend. Daarom verschijnt er elke keer een *Paulus* om een indruk te geven van het zendingswerk dat namens de Gereformeerde Gemeenten wordt uitgevoerd.

Uit dit nummer blijkt dat het werk voort móét gaan. De zusterkerk in Nigeria is zich dat bewust. Om het zendingsbewustzijn woorden te geven is zelfs de naam van de kerk veranderd. Nations Reformed Congregations heet de zusterkerk nu. Voor ons zoiets als Internationale Gereformeerde Gemeenten. Die naam zou heel wat vragen opleveren! En mooie gespreksstof waarom zendingswerk zo belangrijk is.
Ook de zusterkerk op Papoea voelt de noodzaak om het Evangelie aan andere stammen die nog niet bereikt zijn te brengen. In Wamena, waar ook de theologische opleiding is gevestigd, vielen tientallen slachtoffers als het gevolg van stammengeweld. Oude patronen van wraak blijken nog levend te zijn. Hoe noodzakelijk is de prediking van Gods geboden als tegenwicht.

Zendingswerk gebeurt ook in het klein, bijvoorbeeld op de veranda van Hanneke van der Blonk in het Guineese dorp Coliah. Het was een paar jaar geleden voor toenmalig student Kroon en mij een vreugde om te zien dat deze veranda een trekpleister is voor moslimkinderen. Daar spelen ze, daar zingen ze, daar luisteren ze naar bijbelverhalen.

Is taal- en cultuurstudie, in Japan of Senegal, ook zendingswerk? Of is het er alleen een opstap naar? ZGG is daar duidelijk in. Het behoort helemaal tot het zendingswerk. Zeker, het is ook een voorwaarde om als zendingswerker te dienen. Maar ook de taalstudie zelf is zendingswerk, zo blijkt uit de ervaringen van familie Van Blitterswijk.

Zendingswerk gebeurt ook in het klein

En diaconaat, is dat ook zendingswerk? Inderdaad maakt het deel uit van het zendingswerk. Tegelijkertijd vraagt diaconaat om wijze voorzichtigheid. Waarom? Daarover stelde een zendingsvriend een vraag. Het antwoord? Lees deze *Paulus* en u / jij komt het vast tegen. ✦

Kinderkrant

Precies in het midden van deze *Paulus*.

Op de voorpagina een straatbeeld uit Albanië: twee heren drinken een koffietje.

04 IN ZICHT
Twintig, dertig of veertig

06 ACTUEEL
Nieuws van ZGG

08 VAN HET THUISFRONT
Dumplings en hamburgers

10 SERIE BIJBELVERTAALWERK (1)
'Het Evangelie is voor alle volken'

16 VAN HET ZENDINGSVELD
Kennismaking met Cambodja

17 MEDITATIE
Strijd tot heerlijkheid

18 STARTEN IN ALBANIË (2)
Meeleven

19 KINDERKRANT
Japan

23 BERICHT UIT PAPOEA
Op de proef gesteld

24 VAN HET ZENDINGSVELD
Eerst kijken, dan geven

26 BIJBELVERTAALWERK OP PAPOEA
Herdenken en vertalen

28 VOORBEREIDING OP ZENDINGSWERK (2)
Franse les in Senegal

31 FINANCIEEL
Kleine gave, groot werk

32 BOEKAANKONDIGINGEN
Lezen en bezinnen

35 LEZERS VRAGEN
Diaconaat op het zendingsveld

36 VAN HET THUISFRONT
Liefde voor preken

38 PUNTIG
Opnieuw dopen

39 WEBSHOP
Geestelijke zelfzorg

Tekst ✦ Elbert Lindhout

GUINEE

Twintig, dertig of **veertig**

Heeft u ze al geteld, die slippers voor de veranda van Hanneke van der Blonk, zendingswerker in Coliah, Guinee? Alle jongens en meisjes op de foto hebben hun slippers uitgedaan voordat ze de veranda opgingen. De wegen in Coliah zijn namelijk erg stoffig en zanderig.

In Guinee kun je de veranda vergelijken met een woonkamer, de mooiste en prettigste plek om te verblijven: je ontvangt er mensen, eet wat lekkers en praat met elkaar. Daarom doen al deze kinderen hun slippers uit voordat ze bij Hanneke op de veranda komen zitten.

De kinderen in Coliah spelen in groepjes en dagelijks strijken ze een tijdje op de veranda neer. Ze doen een spel, vragen om een bijbelverhaal of zingen samen met Hanneke bijbelse liederen. Naast kinderen komen er ook volwassenen even een praatje maken. Het gezelschap is dus vaak een mengeling van alle leeftijden.

Regelmatig ontstaat hier de mogelijkheid om iets te delen uit Gods Woord met de bezoekers. Zo wordt de veranda ook een belangrijke plaats voor het zendingswerk. ✦

Nieuws van ZGG

november 2026

In memoriam: Coby van Rossum

Op 31 juli 2026 is mevrouw J.S. van Rossum overleden op de hoge leeftijd van 99 jaar. Coby van Rossum wordt op 2 april 1964 vanuit haar gemeente in Dirksland door ZGG uitgezonden naar Nigeria. De uitzenddienst wordt geleid door ds. H. Rijksen, toenertijd voorzitter van het Deputaatschap voor de zending. Hij preekt over de tekst 'Gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zend Ik ook ulieden' (Joh. 20:21). Coby schrijft later in een dagboek dat ze de uitzenddienst nog wel eens terugluistert.

Enkele dagen na de uitzenddienst vertrekt zuster Van Rossum naar het Igede-gebied in Nigeria. Als verpleegkundige en vroedvrouw gaat ze Dini Sonneveld en Leuny Commelin versterken bij het werk in de Bethesda Kliniek en bij de opvang van moederloze kinderen.

Tot haar pensionering in 1987 werkt Van Rossum in de kliniek; vele patiënten worden door haar behandeld. Haar grote gedrevenheid blijkt uit een verzuchting die ze doet in de *Paulus* van december 1970: 'Er ligt nog veel werk ongedaan, het gebied is te groot om allen te bereiken, we doen nog maar zo weinig. Moge God dit weinige zegenen.'

Het deputaatschap en het zendingsbureau denken met veel waardering terug aan Coby van Rossum. De eeuwigheid zal openbaren welke vruchten haar werk gedragen heeft.

Vijf avonden oriëntatie op zending

In de eerste maanden van 2027 biedt ZGG opnieuw de avonden 'Oriëntatie op zending' aan. Tijdens vijf bijeenkomsten verdiepen deelnemers zich in diverse thema's die onlosmakelijk aan kerkelijke zending verbonden zijn. Denk aan de zendingsopdracht en de volken, gemeentevorming als leidraad, roeping en benoeming, maar ook aan het profiel van een zendingswerker. Tijdens de avonden is er eveneens ruimte voor gesprek over persoonlijke vragen.

Interesse in deze verdieping op het zendingswerk? Ga dan naar **www.zgg.nl/verdieping** voor meer informatie. Aanmelden is mogelijk tot 31 december 2026.

Postzegels ontvangen uit:

Goes, Kampen, Kesteren, Leerdam, Middelburg, Nijkerk, Rijssen, Wageningen en Werkendam.

Frituurvet

juni-juli-augustus 2026
11.754 kg
€ 7.839,-

Naamwijziging voor zusterkerk in Nigeria

Op haar laatste Generale Synode heeft onze zusterkerk in Nigeria besloten haar naam te wijzigen. NRC stond voor Nigeria Reformed Church. De kerk heeft laten weten dat zij de verkondiging van het Evangelie ook gestalte wil geven buiten haar landsgrenzen, in lijn met de zendingsopdracht van de Heere Jezus (Matth. 28:19). Daarom staat NRC voortaan voor Nations Reformed Church. Het zendingswerk vanuit de NRC wordt onder andere opgezet in Sierra Leone.

Afronding Voorjaarsactie 2026

De Voorjaarsactie van ZGG voor kinder- en jeugdwerk op de zendingsvelden heeft € 14.649,- opgebracht (stand 21-09-2026). Wiegert Heres, Jos Kardol, Gerdine Zoeteman en hermana Mercedes en Aline van de Maat gaven in een podcastserie zicht op de waarde en praktijk van dit werk. Directeur P. Eikelboom reflecteert in de eerste aflevering op kinder- en jeugdwerk door de jaren heen.
De opbrengst is dit jaar lager dan vorig jaar. Hebt u de Voorjaarsactie misschien gemist? Ga naar **www.zgg.nl/voorjaarsactie** voor meer informatie. De podcastserie is ook te horen in de Paulus Podcast van ZGG die via de meeste podcastkanalen te beluisteren is. Giften zijn ook nog steeds welkom; scan daarvoor de QR-code.

Verlof

ECUADOR
maart-april 2027
Familie (Steven) Baan

maart-mei 2027
Familie (Maurice) Heijboer

ALBANIË
maart-april 2027
Ad en Ilse de Pater

Agenda

14 november

Zeeuwse zendingsmiddag
Ter Hoogekerk Middelburg

Tijdens de jaarlijkse zendingsmiddag in Zeeland wordt de opbrengst van de oudpapier-inzameling bekendgemaakt. Kinderen uit Aagtekerke zijn daar deze keer bij betrokken. Marien Meijers, oud-onderwijsondersteuner in Albanië, levert een bijdrage voor jong en oud; ds. S. Maljaars heeft de algehele leiding. Vergeet uw portemonnee niet; u treft ook verkooptafels aan. Hartelijk welkom!

Zendingsdiensten

18 november
Poortugaal
Ds. M. Blok

26 november
Rhenen
Ds. J.M.D. de Heer

Kijk voor meer informatie over bovenstaande en andere activiteiten en bijeenkomsten op **www.zgg.nl/activiteiten**.

Tekst ✦ Hanneke van Eckeveld

Dumplings en hamburgers

Gemeentemaaltijd in Amsterdam brengt geld op voor postverzending naar Japan

Samen eten, samen bidden. Een gemeentemaaltijd in Amsterdam maakt duidelijk dat deze gemeente praktisch en geestelijk betrokken is bij hun uitgezonden zendingswerkers ver weg in Japan.

Geluid van stemmen en etensgeuren komen op je af zodra je binnenstapt. Het is vrijdagavond en de gemeente van Amsterdam komt bij elkaar voor een gemeentemaaltijd. Met zestig aanmeldingen past het allemaal maar net in de zaal naast het kerkgebouw aan de Melkweg. De Amsterdamse gemeenteleden betonen zich geduldig. Ze zoeken een plekje aan een van de tafels en wachten tot ouderling Van Es de maaltijd opent.

De maaltijd wordt afgesloten met een uitgebreid toetjesbuffet.

Gemeenschap

Van Es lees Handelingen 2 vers 42-47 en zet de aanwezigen stil bij de praktijk van de eerste christengemeente. Die kenmerkt zich door gemeenschap, in maaltijden en gebeden, en door wonderen die de Heere werkt door de apostelen. ‘Is het ook geen wonder dat wij hier nu zitten?’ vraagt Van Es. ‘We mogen in saamhorigheid bij elkaar zijn, en de Heere heeft in alles voor onze gemeente voorzien. Laat het ons gebed zijn dat wij iets van die eerste christengemeente mogen uitstralen, bij de mensen om ons heen en hier in de wijk, maar ook door het zendingswerk dat familie Kooijman doet in Japan.’
Sinds juni 2025 is Amsterdam een zendende gemeente. Jan-Kees en Lana Kooijman werden toen met hun drie kinderen uitgezonden naar Japan. De actieve thuisfrontcommissie (TFC) ging voortvarend aan de slag om elke maand een postpakket naar Tokyo te versturen. Maar dat liep flink in de papieren. Gemeenteleden leveren steeds zoveel post voor het pakket dat de TFC zich achter de oren begon te krabben. Waar halen ze het geld voor de verzendkosten vandaan?

Voorbereiding

Christina Hoogendoorn is een van de TFC-leden. ‘We houden wel vaker een gemeentemaaltijd’, vertelt ze, ‘maar dit keer doen we de opbrengst van de maaltijd in de pot van de TFC, zodat we voorlopig weer genoeg hebben om elke maand een pakket te versturen.’
Enthousiast vertelt ze verder over de manier waarop de maaltijd is georganiseerd. ‘We hebben vooraf een menu opgesteld, nou ja, dat heeft Willeke gedaan, m’n dochter.’ Ze haalt het papier tevoorschijn waarop alle onderdelen van de maaltijd staan vermeld, inclusief de namen van de leden die ze klaarmaken. ‘Zie je, de gerechten komen uit het kookboek van ZGG, behalve dan de Nederlandse. Dat is voor mensen die niet zo van al die buitenlandse dingen houden. En nou werkt het zo dat je op een briefje bijhoudt met hoeveel mensen je eet en wat je drinkt. Aan het eind van de avond kun je dan afrekenen bij Edwin de Weert. Dat leek ons wel handig.’

Ina Derlagen (l.) en Christina Hoogendoorn (r.)

Japan

De Weert komt net langs met een bak smakelijk uitziende broodjes hamburger. ‘Japanse hamburgers, wie wil er een?’
De drie jongens Van Brummelen nemen graag een broodje van hem af en zetten hun tanden erin. Maar dat pakt anders uit dan verwacht. De wasabi-saus zit iets teveel op één plek, en dat voelen ze in hun mond.
Hun moeder Jolanda merkt het goed dat familie Kooijman naar Japan is vertrokken. ‘We missen Jan-Kees met het preeklezen’, zegt ze, ‘en de jongens gingen graag bij hem naar catechisatie. En op zondag is er een lege bank in de kerk. Dat klinkt misschien vreemd, maar in onze kleine gemeente valt dat op. Met de kerstviering was het even zoeken, want Sera speelde altijd piano en Isa deed iets op haar viool. Maar dat hebben we goed opgelost: Jan-Kees en Lana stuurden een video door met een muzikale bijdrage van de kinderen.’
Voor Jolanda is het zendingswerk niet veel dichterbij gekomen nu familie Kooijman is uitgezonden vanuit de gemeente. ‘Maar dat komt ook omdat ze nu nog bezig zijn met taalstudie. Het kan anders worden als ze daadwerkelijk zendingsactiviteiten gaan doen.’

Gebed

Ina Derlagen kan eindelijk ook even gaan zitten om wat te eten. Ze heeft de hele tijd Indonesische kippensoep opgeschept: eerst losse ingrediënten naar keuze in het schaaltje, daarna de dunne soep erbij. ‘Dit komt niet uit het kookboek, maar een mevrouw met Indonesische achtergrond heeft dit gemaakt. Het is lekker, hè?’
Alle gerechten zijn heerlijk bereid, of het nu een dumpling, loempia, portie rijstnoedels, nasi of Guineese mafe tiga is. Ook Ina heeft haar bijdrage geleverd. ‘Mijn man zit in de TFC, dus ik heb meegeholpen. We staan er echt van te kijken hoeveel post er voor familie Kooijman komt, ook vanuit het land. Dus het is fijn dat we daar nu extra geld voor inzamelen. En dan te bedenken dat zij in Japan op dit moment liggen te slapen.’
Volgens Ina was het best een schok voor de gemeente toen bekend werd dat Jan-Kees door ZGG was benoemd. ‘Maar het is bijzonder om te merken hoe de Heere ervoor heeft gezorgd dat in de ambten is voorzien. We zijn zo’n kleine gemeente, en dan hebben we de Looier, de evangelisatiepost, en een familie uitgezonden voor de zending. Ik lees de *Paulus* nu wel anders, merk ik. En in ons persoonlijke gebed en in het gebed in de kerk denken we altijd aan familie Kooijman.’
Japan is ver weg. Maar in het gebed voor zendingswerkers speelt afstand geen rol. Het is waar, die uitspraak in het ZGG-spreukenboekje *Prijst Hem, alle natiën:* Het zendingswerk vindt vaak op grote afstand plaats, maar het kan ook ineens heel dichtbij komen – in de binnenkamer waar de Naam des Heeren wordt aangeroepen: ‘Bewaar en vermeerder Uw kerk.’ ✦

Tekst ✦ Eric van Eck en Evelien Smit

‘Het Evangelie is voor alle volken’

Bijbelvertaalwerk is een wezenlijk onderdeel van de zendingsopdracht

Het gebeurt al eeuwen. En nog altijd vraagt het om een lange adem: bijbelvertaalwerk. Vertalers stappen in de voetsporen van hun vele voorgangers die Gods Woord toegankelijk maakten. We starten in *Paulus* een nieuwe serie over bijbelvertaalwerk. Dit keer denken Jonard Roukens en Dick Kroneman na over het spreken van God en de menselijke kant van vertalingen.

‘Vertalingen ontstaan uit pure noodzaak’, zegt Dick Kroneman. ‘Ze zijn geen doel op zich, maar dienen om het Evangelie aan alle volken te brengen.’ Dick weet als begeleider van bijbelvertaalwerk waar hij het over heeft. Jarenlang werkte hij mee aan de Una Bijbel, waarvan de complete vertaling in 2022 op Papoea is uitgebracht.
De Bijbel bevat geen uitdrukkelijke opdracht tot vertalen. Het talenwonder in Handelingen 2 laat wel zien dat het Evangelie voor mensen met allerlei talen is. Jonard Roukens, theoloog en toeruster bij ZGG: ‘Je kunt dat lezen als een belofte, samen met Openbaring 7 vers 9. Daar zie je dat het Evangelie naar alle mensen moet gaan en dat alle volken uiteindelijk zullen komen. Dat houdt in dat vertalen een wezenlijk onderdeel is van de zendingsopdracht. Zo geeft de Bijbel een aansporing tot en bemoediging voor bijbelvertaalwerk.’

Dick Kroneman

Jonard Roukens

Orale cultuur

‘In het Nieuwe Testament ligt de nadruk op de mondelinge Evangelieverkondiging’, zegt Dick. ‘De apostelen gebruikten Grieks om mensen te bereiken. Dat ging vooral door gesproken taal, maar ook door geschreven brieven. De kern van de Bijbel en van het Evangelie kan in elke taal betrouwbaar worden doorgegeven. Dat mag ook, want de Bijbel is niet geschreven in een ‘heilige taal’. Er is wel een heilige tekst, namelijk de Bijbel in de grondtalen: Hebreeuws, Aramees en Grieks. Die tekst is geschreven in meerdere gewoon menselijke talen.’
‘In die grondtekst staan ook leenwoorden, bijvoorbeeld uit het Babylonisch, Perzisch en Latijn’, voegt Jonard toe.
‘De apostelen citeren soms verzen uit de Griekse vertaling van het Oude Testament. Dat deden ze waarschijnlijk vooral vanuit hun geheugen, want er waren weinig bijbelrollen beschikbaar. Er was toen nog sprake van een vooral mondelinge cultuur.’

Van Ezra tot Septuaginta

Bijbelvertaalwerk heeft verrassend oude wortels. Dick: ‘Nadat de Israëlieten teruggekeren uit de ballingschap in Babel is hun taal veranderd; ze waren het Aramees gaan overnemen. Ezra en de priesters moeten de Bijbel uitleggen, of vertalen, zodat het volk het begrijpt. Ze lichtten de Hebreeuwse tekst mondeling toe in het Aramees. Er was nog geen strikt onderscheid tussen vertalen en uitleggen.
In de derde eeuw voor Christus ontstaat in Alexandrië, Egypte, de eerste schriftelijke bijbelvertaling: de Septuaginta. Joden in de diaspora in Egypte waren het Hebreeuws verleerd en hadden een Griekse vertaling nodig. Dat was de heersende taal in de regio. Dat het Oude Testament beschikbaar kwam in het Grieks, heeft later geholpen bij het doorgeven van het Evangelie aan andere volken. Jezus sprak waarschijnlijk Aramees, maar ook Zijn woorden zijn in het Grieks doorgegeven om meer mensen te bereiken. De Septuaginta was invloedrijk. In feite was het de Bijbel van de jonge kerk na de uitstorting van de Heilige Geest. Wanneer de apostelen in hun geschriften het Oude Testament citeren, is dat meestal in woorden die aansluiten bij de Septuaginta.’

‘De Bijbel geeft een aansporing tot en bemoediging voor bijbelvertaalwerk.’

Weerstand

De oudste schriftelijke vertalingen die van het Nieuwe Testament bekend zijn,

Tijdens een grote bijeenkomst werd in 2022 de complete Una Bijbel op Papoea gepresenteerd.

Meer woorden nodig

Veel kernwoorden in de grondtekst van de Bijbel zijn niet met één woord te vertalen in de Una taal. Dan moet je meerdere woorden gebruiken om getrouw te zijn aan Gods boodschap. ‘Geloven’ wordt bijvoorbeeld: ‘met een standvastig hart wáár denken’.
‘Bekeren’ is in het Una niet meer dan je fysiek ‘omdraaien’. Dat mist de betekenis van een geestelijke verandering in hart en leven. ‘Je bekeren’ is daarom vertaald als: ‘je afkeren van verkeerde gedachten en daden en God volgen’.
‘Wandel voor Mijn aangezicht’ wordt, als je dat letterlijk in het Una vertaalt, begrepen als: ‘Loop voor Mij uit, met de rug naar Mij toe’. Dat wordt juist niet bedoeld. In de vertaling is dit begrip daarom meer omschreven.

De presentatie van het boek Psalmen in het Mogofin heeft afgelopen september plaatsgevonden.

dateren uit de tweede en derde eeuw na Christus. Dick: ‘Het gaat om vertalingen in het Syrisch, Latijn, Koptisch, Armeens, Georgisch en Ethiopisch. De Syrische vertaling is een van de eerste vertalingen van het Nieuwe Testament. De Syrische Kerk heeft eeuwenlang gebloeid.’
Jonard loopt naar zijn boekenkast en komt terug met de Peshitta, de Syrische vertaling. ‘Dit is een editie die tussen de tweede en vijfde eeuw is ontstaan. Pas na Constantijn de Grote in de vierde eeuw worden de eerste Bijbels als volledig boek uitgegeven. Daarna komt de Latijnse vertaling van Hiëronymus, de Vulgata. Dat was eeuwenlang de standaardbijbel in de Rooms-Katholieke Kerk. Talen en woordgebruik ontwikkelen zich echter in de loop van de tijd. De taal van de Vulgata werd alleen nog maar door geestelijken begrepen, want het volk sprak geen Latijn meer. Het was een kerktaal geworden. In de Middeleeuwen was er veel weerstand tegen het idee om de Bijbel in andere talen dan het Latijn te vertalen. Dat heeft grote gevolgen gehad. Het is goed denkbaar dat de kerk in Noord-Afrika zich beter had kunnen verweren tegen de islam als er bijbelvertalingen waren geweest in Berbertalen. Voor het Arabisch schiereiland geldt hetzelfde: de eerste Arabische bijbelvertaling is pas rond 850 gemaakt.’
Dick vult aan: ‘Kritiek op een vertaling is er vaak om theologische redenen of vanuit traditionele overwegingen. Aanvankelijk zie je die weerstand tegen vertalen overigens helemaal niet: Ezra vertaalt zonder problemen het Hebreeuws in het Aramees. In de synagoge werd de Hebreeuwse grondtekst soms wat luider voorgelezen, waarna de tekst in het Aramees werd uitgelegd of vertaald. Dat deel werd dan wat zachter uitgesproken. Ook bij de totstandkoming van de Septuaginta merk je geen weerstand tegen het vertaalwerk.’

De finale check van 2 Samuël in het Mogofin.

Betrouwbaarheid

Betrouwbaarheid is een belangrijk uitgangspunt bij het vertalen van de bijbel. Maar wanneer is een vertaling betrouwbaar? Dick: ‘God werkt altijd middellijk, ook door bijbelvertalingen. Mensen moeten toegang hebben tot een betrouwbare en voor hen begrijpelijke Bijbel. Als een letterlijke vertaling leidt tot misverstaan, begrijpt de lezer de betekenis verkeerd. De taalkundige eigenheid van de brontaal blijft echter wel belangrijk. Waar

‘Mensen moeten toegang hebben tot een betrouwbare en voor hen begrijpelijke Bijbel.’

mogelijk sluit je zoveel mogelijk aan bij de vormen van de grondtekst.’
Jonard reageert: ‘De meest letterlijke vertaling is niet altijd de meest betrouwbare vertaling; dat is de worsteling van bijbelvertaalwerk. In het ideale geval ontstaat een bijbelvertaling daar waar al een leestraditie is en waar het christelijk geloof al een beetje bekend is. Als je begint aan bijbelvertaalwerk in een cultuur waar mensen nauwelijks lezen en het christendom ook niet kennen, bevat een vertaling meer uitleggende woorden dan latere vertalingen in diezelfde taal.’
‘Uitleggende vertaling is ook nodig wanneer een taal geen specifiek woord heeft om een bepaald bijbels begrip uit te drukken’, vult Dick aan. ‘Dan moet je noodgedwongen gebruik maken van meerdere woorden.’
Volgens Dick is het belangrijk dat predikanten zich in hun schriftuitleg en prediking niet op één bijbelvertaling baseren, maar eerst zoeken naar de betekenis van de ‘heilige tekst’ in de bijbelse grondtalen. ‘Het is belangrijk om te blijven benadrukken dat elke vertaling slechts een vertaling is, en dat de grondtekst leidend is als er verschil van mening is over de betekenis van teksten.’

God spreekt

Jonard wijst erop dat het uiteindelijk gaat om geestelijke gemeenschap met Christus en met God door Woord en Geest. ‘Dat is een belangrijke nuance bij het vertaalwerk, zeker als bepaalde woorden er in een taal niet zijn. Bijbelvertalingen zijn niet volmaakt. God spreekt in principe in alle talen. Regelmatig hoor je dat ook zeggen als een vertaalproject afgerond is: ‘Nu spreekt God ook in mijn taal.’
Ook als mensen meertalig zijn is het belangrijk dat ze de Bijbel kunnen lezen in hun moedertaal. Bijbelteksten moeten weerklank vinden in de taal van hun hart. Dat wil zeggen dat woorden aansluiting vinden, dat ze mensen raken. Taal is ook onlosmakelijk met cultuur verbonden. In Openbaring 7 worden ‘volken’ en ‘talen’ in één adem genoemd. De Bijbel kan weerklank vinden in alle culturen.’
‘Genesis begint met het spreken van God’, vult Dick aan. ‘Ook sprak God tot Abraham. De instelling van het verbond ging via woorden. Ook de tempeldienst ging gepaard met woorden. En wat in het Nieuwe Testament overblijft, is Christus als hét Woord.’

‘Het is belangrijk om te blijven benadrukken dat elke vertaling slechts een vertaling is.’

Jonard: ‘Spreken is een eigenschap van God. De Heere openbaart Zich door te spreken: ‘Mijn schapen horen Mijn stem.’ In de gemeenschap met God neemt taal een belangrijke plaats in. Jezus zegt tot Zijn discipelen: ‘Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles, wat Ik u *gezegd* heb’ (Joh. 14:26). Het doel is de eer van God. En hoe krijgt die vorm in de gemeenschap? Talig, via woorden. De spraakverwarring van Babel is de zondeval van de taal; Pinksteren is zo bezien een herschepping ervan.’
Dick: ‘God communiceert via Zijn Woord en Geest met mensen. Het Pinksterwonder is vooral een teken en bewijs van de grote verandering die door Christus heeft plaatsgevonden in de heilsgeschiedenis. Het Evangelie is voor alle volken, zonder uitzondering.’ ✦

De Bijbel is geen koran

Christenen geloven dat God Zichzelf openbaart en Zich laat kennen. Daarvoor gebruikt de Heilige Geest profeten en de bijbelschrijvers. God laat Zich kennen in de taal van mensen. In Hebreeën staat dat God ‘ten laatste gesproken heeft door de Zoon’ (1:1). ‘Het Woord is vlees geworden’ (Joh. 1:14). Dat zegt veel over Wie de Heere is. In Christus wordt Hij mens. Immanuël: God komt tot ons in Zijn Zoon. Hij komt ook tot ons in Zijn Woord. Bijbelvertaalwerk is een uiting van Gods opzoekende liefde.
In de islam is dit anders. Allah is geen mens geworden in de profeet Mohammed; hij blijft op afstand van de volgelingen. Daarnaast wordt het Arabisch gezien als een heilige taal, omdat Allah zich volgens de traditie in deze taal aan Mohammed geopenbaard heeft. De koran is een dictaat van Allah in het Arabisch, en wordt in deze taal aan moslims bekendgemaakt. Dit geeft ook afstand, omdat veel moslims geen Arabisch kennen, of het klassieke Arabisch van de koran niet begrijpen.

Tekst ✦ Ds. H. Brons

CAMBODJA

Kennismaking met **Cambodja**

Een korte onderdompeling in een totaal andere cultuur. En een ontmoeting met onze zendingswerkers in hun thuissituatie. Zo heb ik mijn eerste reis als zendingsdeputaat, naar Cambodja, ervaren. Eens in de twee jaar brengen deputaten van ZGG een visitatiebezoek aan het zendingsveld in Cambodja. Het was een kennismaking met het zendingswerk zoals die nooit van achter een bureau kan plaatsvinden.

Boeddhisme

Cambodja vormt een belangrijk steunpunt voor het boeddhisme in Azië. De cultuur is ervan doordrenkt. Het is een andere vorm van boeddhisme dan we in Nederland tegenkomen. In Cambodja is religie nauw verweven met voorouderverering. Altaren bij nagenoeg elk huis wijzen daarop.
In een land waar staat, godsdienst en familie zo nauw zijn verweven als in Cambodja, is het niet gemakkelijk om een keuze te maken voor het christelijk geloof.

Opening

Het werk van ZGG is erop gericht om mensen meer vertrouwd te maken met het Evangelie. De Heere geeft een opening voor kinderwerk in Angkor Chum, een gebied ten noorden van de stad Siem Reap. Elke week horen kinderen daar een bijbelvertelling, gevolgd door een Engelse les. De kinderen zingen de bijbelse liederen uit volle borst mee. Aandachtig luisteren ze naar de vertelling. Kinderen komen, maar volwassenen zijn moeilijker te bereiken. We hopen dat in de komende jaren een mogelijkheid ontstaat voor een samenkomst waar ook ouderen aan deelnemen.

Groei

Als deputaat vond ik het indrukwekkend om te zien hoe het werk vanaf de grond is opgebouwd en dat in de afgelopen jaren inmiddels een plantje is ontstaan. Het is de Heere alleen Die de wasdom kan geven. Werkers in Cambodja worden teruggeworpen op hun roeping en op hun thuisfront. Bidt u ook voor de zendingswerkers in dit land en om het werk van de Heilige Geest in de kinderen en jongeren die zij ontmoeten? ✦

Tekst ✦ Ds. P.D. den Haan

Strijd tot **heerlijkheid**

In 2026 staan we in de meditaties stil bij het thema ‘Strijd’:
- in het gebed
- vanbuiten en vanbinnen
- tegen boze machten
- voor de gemeente
- **tot heerlijkheid**

Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid.

2 Timotheüs 4:7-8a

De zendingsapostel Paulus is aan het einde van zijn leven gekomen. Aan de hand van een beeld uit de Griekse topsport in zijn tijd kijkt hij terug naar zijn werk als zendeling. Met de houding die Paulus heeft beschreven voor de christenen in Korinthe (1 Kor. 9:24 e.v.) heeft hij zelf zijn werk gedaan. Een hardloper doet er alles aan om zo hard mogelijk op de loopbaan te lopen en de lauwerkrans te winnen. Hij richt zich op dat ene doel, hij traint ervoor en hij onthoudt zich van alles wat hem hindert om zijn doel te bereiken. Zo heeft de apostel zijn zendingsopdracht vervuld. Door Gods genade is Paulus hierin trouw geweest.

Vooruitzicht

Paulus weet dat hij nu aan het einde van de loopbaan is gekomen die de Heere hem heeft voorgesteld op de weg naar Damascus (Hand. 26:16-18). Hij weet ook dat hij overeenkomstig de ‘wedstrijdregels’ (2 Tim. 2:5) heeft gestreden. Daarom is Paulus er zeker van dat de kroon van het eeuwige leven, waarmee hij gekroond zal worden, gereedligt. Dat is zijn vooruitzicht. Een eeuwig leven in de eeuwige heerlijkheid bij God. Hij was getuige van Christus en eindigt bij Christus.

Op de loopbaan

Elke zendeling is door de Heere op deze ‘loopbaan’ neergezet. Het is een loopbaan die niet zonder hindernissen is. Tegenslagen, moedeloosheid, strijd en moeite is het deel van werkers in Gods Koninkrijk. Het enige dat echter van hen gevraagd wordt, is alles in dienst te stellen van de opdracht van de Heere. Het is geen loopbaan zonder hoop. Het eindpunt is de kroon van God. Dat geldt niet alleen zendingswerkers, maar alle mensen die de Heere vrezen. De Heere belooft geen makkelijk leven, maar wel een heerlijk einde. Bent u al op de loopbaan geplaatst waarop u mag sterven aan uw eigen ‘ik’ en Jezus volgen tot in de eeuwige heerlijkheid? ✦

Tekst ✦ Mariska Kaan

ALBANIË

Meeleven

Aarzelend loop ik het winkeltje in de wijk binnen. Het was een aantal dagen gesloten, maar is sinds vandaag weer geopend. Wekelijks kom ik hier om wat boodschappen te doen en ondertussen mijn Albanees te oefenen. Nu aarzel ik. Drie dagen geleden is de moeder van de eigenaar overleden. Zodra dit bekend werd, is de winkel gesloten en maakte de familie zich klaar voor de begrafenis, die de volgende dag zou plaatsvinden. Het anders zo bedrijvige punt in de wijk was voor even stil geworden.

Er staat een klant voor mij die zijn boodschappen afrekent. Dit geeft mij nog even uitstel. Thuis had ik hier al over nagedacht. Wat is gepast in deze situatie? Moet ik laten blijken dat ik ervan afweet? Onderweg kwam ik tot het besluit dat het altijd goed is om mee te leven. Wel vroeg ik me af hoe ik dit met mijn nog kleine woordenschat kon doen. Terwijl de klant voor mij bijna klaar is, vorm ik in mijn hoofd de zinnen die ik kan zeggen. Korte zinnen, maar recht vanuit het hart gesproken.

Ineens komen er twee klanten de winkel binnen. De jongen heeft een korte vraag, kijkt even naar mij en rekent dan zijn boodschappen af. De man die kort na hem binnenloopt, gaat recht op de toonbank af. Ook hij rekent voor mij af en vervolgt daarna zijn weg. In Nederland zou dit niet zomaar gebeuren, tenzij de persoon voor je voorrang geeft. Hier hoort het bij het dagelijks leven.

Dan is het mijn beurt. In korte zinnen condoleer ik de eigenaar met het verlies van zijn moeder. Dat ik daarbij nog niet alle woorden en zinnen correct uitspreek, lijkt niet te deren. Kort vertelt hij iets over zijn moeder, ondertussen pakt hij mijn boodschappen in. Bij het naar huis gaan bedenk ik dat ik vandaag weer gezien heb wat mijn collega's al vaak hebben gezegd: (mee)leven met de mensen in de wijk, in woord en daad, is een belangrijk onderdeel van ons werk in Albanië. ✦

De Kinderkrant over:

Japan

日本

Japan is een land wat bestaat uit ongeveer 14.000 eilanden. Dat is veel! De zee om Japan noemen we de Grote of Stille Oceaan. Weet jij misschien de naam van de hoofdstad van het land? Je kunt het antwoord vinden in deze Kinderkrant.

In Japan zijn heel weinig christenen. Daarom zijn er zendingswerkers in dit land. Bid jij ook of mensen in Japan de Heere mogen leren kennen?

Internationale school

Geschreven door **familie Kooijman**

Wij gaan naar een internationale school. Daar hebben we het naar onze zin. Op onze school zitten kinderen van 5 tot en met 18 jaar. Op school praten we Engels. Dat is in het begin best even wennen, maar je leert de taal snel. Elke maandag hebben we chapel, dan zingen we samen, lezen we uit de Bijbel en wordt er uitleg bij de Bijbel gegeven. Er zitten kinderen uit veel verschillende landen op onze school. Ze komen uit Amerika, China, Japan, Korea enzovoorts. Er zijn ook veel kinderen met ouders die allebei een andere nationaliteit hebben. Naast de gewone vakken doen we veel aan muziek en sport. Dat hoort erbij op onze school. Daardoor gaan we 's morgens vroeg naar school en komen we vaak pas laat weer thuis.

Ezra, Sera en Isa

Reizen door Tokyo

Geschreven door **familie Kooijman**

In Tokyo gebruiken we bijna elke dag de fiets en de trein. We fietsen vaak naar school, de winkel of een afspraak. Dat is handig, want met de fiets ben je snel op je bestemming. Er zijn veel mensen die hier fietsen, dus je ziet overal fietsen staan. Voor grotere afstanden nemen we meestal de trein. Dat is heel normaal in Japan. Wist je dat vier van de drukste treinstations ter wereld in Tokyo liggen? Op die stations lopen elke dag miljoenen mensen. Vooral in de spits is het erg druk. In de treinen staan mensen soms dicht naast elkaar, toch gaat alles heel netjes en rustig. De treinen rijden bijna altijd precies op tijd. Vaak vertrekt er al na een paar minuten weer een nieuwe trein. Heel soms reizen we met de Shinkansen. Dat is de beroemde hogesnelheidstrein van Japan. Sommige Shinkansens rijden wel 320 kilometer per uur! Reizen met de trein is in Japan snel, gemakkelijk en heel betrouwbaar. Daarom maken wij er graag gebruik van.

Japanse kerk

Geschreven door **familie Kooijman**

Op zondag gaan we naar een Japanse kerk. In deze kerk komen niet alleen Japanners, maar ook mensen uit andere landen. Zo leren we nieuwe mensen kennen en voelen we ons snel thuis. De kerkdienst is in het Japans. Gelukkig is er tijdens de preek een vertaling in het Engels. Daardoor kunnen we goed begrijpen waar de dominee over preekt. We zingen en bidden samen en luisteren naar de Bijbel. Ook doen we mee met de kinder- en jeugdgroep. Daar leren we meer over de Bijbel. Soms is het best moeilijk, omdat niet iedereen dezelfde taal spreekt. Toch begrijpen we elkaar meestal goed. We helpen elkaar en hebben veel plezier samen. Het is bijzonder om samen met christenen uit verschillende landen in de kerk te zijn. Ook al spreken we niet allemaal dezelfde taal, we luisteren wel naar hetzelfde Woord. We zijn dankbaar dat we deel uit mogen maken van deze kerk in Japan.

PUZZEL

Zoek de verschillen

Kijk goed naar de twee plaatjes. Hoeveel verschillen kun jij vinden?

AI-content

UIT DE BIJBEL

Kolosse

Geschreven door **Dick Korpel**

We gaan voor de vijfde keer kijken naar een brief die door Paulus is geschreven, dit keer de brief aan de gemeente van Kolosse. Met de kerk in Kolosse is iets bijzonders aan de hand. Tot nu toe lazen we telkens in het boek Handelingen over het ontstaan van een gemeente. Maar over Kolosse lezen we in Handelingen niets. Waarom is dat?

In Handelingen 18 lezen we dat Paulus voor de derde keer op zendingsreis gaat. Hij reist door Galatië en Frygië en komt in Efeze aan. Hij gaat dicht langs Kolosse, maar Paulus heeft deze stad waarschijnlijk nooit bezocht. Daarom staat er in Handelingen ook niets over Kolosse. De gemeente van Kolosse is niet door Paulus, maar door Epafras gesticht. Dat kunnen we lezen in Kolossenzen 1 vers 7. Epafras hoorde in Efeze het Evangelie van Jezus Christus en is tot geloof gekomen. Hij gaat terug naar zijn woonplaats om daar het goede nieuws van Christus te vertellen. Zou jij dat ook willen vertellen aan anderen?

Maar, waarom schrijft Paulus dan een brief aan een gemeente die hij niet kent? In Kolossenzen 1 vers 3-5 legt Paulus dat uit. Hij dankt God voor de Kolossenzen. Hij heeft gehoord over hun geloof en de liefde die ze hebben voor de heidenen. Hij kent de gemeente dus niet persoonlijk, maar voelt zich wel met hen verbonden. Daarom schrijft hij een brief, om hen te onderwijzen. In hoofdstuk 2 vergelijkt Paulus de begrafenis en de opstanding van de Heere Jezus met een doop. Tijdens een doopdienst zie je het water dat op het hoofdje van het kindje komt. Zoals water je vuilheid kan afwassen, zo mag Gods kind tijdens een doopdienst geloven dat zijn zonden zijn uitgewist. Dan mag hij geloven dat hij een nieuw leven heeft ontvangen. De Heere Jezus is opgewekt uit de dood en zo wordt een zondaar ook opgewekt en levend gemaakt. Dan ga je de Heere Jezus echt liefhebben!

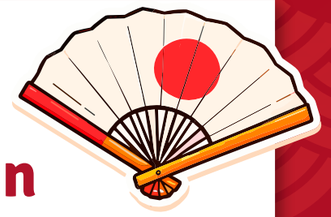

Vragen voor jou

1. Lees Kolossenzen 4:12-13. Paulus schrijft dat Epafras de gemeente groet. Wat voor man was Epafras?
2. De gemeente van Kolosse heeft liefde voor de heidenen. Wat doe jij om ervoor te zorgen dat heidenen in onze tijd Gods woorden horen?

KNUTSELEN

Waaier knutselen

Wat heb je nodig?

- Leuk papier (voor 1 waaier gebruik je twee vellen A4-papier)
- Washi tape, stickers of kleurtjes
- Schaar
- Dubbelzijdig plakband of lijm
- Touwtje of strikje

Wat ga je doen?

1. Leg twee vellen A4-papier voor je neer en versier bij allebei de twee korte kanten.
2. Zorg dat de versierde kant naar boven ligt.
3. Leg het papier voor je neer met de korte kanten links en rechts.
4. Vouw vanaf één versierde kant kleine randjes van een halve tot een hele centimeter naar de andere versierde kant.
5. Klap het gevouwde blad dubbel en plak de middelste stroken aan elkaar vast met lijm of dubbelzijdig plakband.
6. Doe dit ook met het andere A4-tje.
7. Plak nu de twee gevouwen harmonica's aan elkaar en je hebt een mooie waaier!
8. Versier het handvat met een strikje of touwtje.

Tekst ✦ Ds. T. (Tera) Kepno

PAPOEA

Op de proef gesteld

De christelijke kerken hier hebben te maken met een grote beproeving, namelijk geweld en moord. Een eerste geval betreft de kerken in het berggebied van Papoea. Een conflict rond de Lani-stam leidde ertoe dat in Wamena 38 mensen omkwamen. Daarna volgden vergeldingsacties, waarbij nog meer slachtoffers vielen en er grote schade ontstond door het verbranden van huizen, vee en andere bezittingen. Een tweede geval betreft de Yali-stam in Abenaho, waar een chauffeur zomaar werd gedood. Een derde geval betreft de moord op een piloot en het in brand steken van diens vliegtuig, gemotiveerd door de strijd voor een onafhankelijk Papoea.

Belijden

Kerken in de berggebieden van Papoea wijzen erop dat onze Gereja Jemaat Reformasi di Papua (GJRP) een kerk is waar elke zondag de Tien Geboden klinken. Hierdoor worden gemeenteleden moreel gevormd en aangespoord om zich verre te houden van moord en geweld. Daar ben ik dankbaar voor, maar ik schaam mij ook. Wanneer 38 mensen van een andere stam worden gedood bestaat het risico dat leden van de GJRP wraak willen nemen en dat er zelfs een stammenoorlog ontstaat. Vergeving is niet altijd gemakkelijk.
Wij als kerkelijke leiders worstelen hiermee en proberen andere leiders en gemeenteleden duidelijk te maken dat dit een beproeving is die wij moeten doorstaan. 'Gij zult niet doden' is geen menselijke wet, maar een gebod dat door God Zelf is ingesteld. Het nemen van het leven behoort uiteindelijk aan Hem toe. De mens heeft niet het recht om het leven van een ander te beëindigen, in welke vorm dan ook.

Bidden

We hopen en bidden dat God Zijn volk zal beschermen en hen door deze beproeving heen zal leiden. De GJRP vraagt om gebed in Nederland, zodat de kerk op Papoea standvastig mag blijven en door het Woord van God de beproevingen en uitdagingen van deze tijd kan doorstaan. Hartelijk dank voor de steun. Moge God allen zegenen die het werk ondersteunen. Totdat de Heere terugkomt! Zijn Naam zij alle eer en heerlijkheid. ✦

Ds. T. (Tera) Kepno

Tekst ✦ Dorenda de Raaf en Leanda van Dam

Eerst kijken, dan geven

Zendingswerkers zoeken naar manieren waarop de kerk kan helpen in tijden van nood

Een overstroming zet een gedeelte van de stad Durrës onder water. In dit gebied bevindt zich de zendingsgemeente waar Pieter van Ojen en Gerdine Zoeteman werkzaam zijn. Welke rol kan de kerk spelen in een noodsituatie?

Het doel van zendingswerk is het vormen van een gemeente. ‘Het moet om het Woord gaan’, legt Pieter van Ojen uit. Hij is evangelist in Durrës, een stad in Midden-Albanië.
Gerdine Zoeteman, kinder- en vrouwenwerker in dezelfde stad, wijst op de geschiedenis van Albanië. ‘Na de val van het communisme was er in Albanië veel armoede. De kerken sprongen daarop in door hulp te bieden. Het beeld kan daardoor ontstaan dat de kerk een plek is waar gegeven wordt. Dat mensen naar de kerk komen om iets te ontvangen, is op zich niet verkeerd. De vraag is wel: wat voor gemeente ontstaat er dan?’

Het diaconaal comité van de gemeente biedt hulp aan mensen in de wijk.

Diaconaat

De zendingsgemeente in Durrës is actief op het gebied van diaconaat. Er is een diaconaal comité aangesteld, dat merendeels uit Albanezen bestaat. Pieter: ‘Met elkaar kijken we allereerst naar de hulp die we binnen de gemeente kunnen verlenen. Daarna kijken we naar de grote nood die we buiten de kerk tegenkomen. In alle gevallen onderzoeken we eerst de mogelijkheden die de mensen zelf nog hebben. Wat kunnen familieleden bijvoorbeeld betekenen?’
Gerdine benadrukt hoe belangrijk het is dat er Albanezen in dit comité zitten. ‘Wij, Nederlanders, hebben snel de neiging om te geven. De Albanezen kunnen beter inschatten wat echt nodig is. In Durrës is de welvaart redelijk, er is veel werkgelegenheid. We mogen daarom best wat van de mensen verwachten.’

Noodsituatie

Soms is er sprake van noodsituaties. In het begin van 2026 waren er overstromingen vanwege hevige regenval. Pieter: ‘Na de overstromingen stonden er duizenden huizen onder water. De mensen waren de inrichting van hun huis bijna helemaal kwijt. We gaan dan in de eerste plaats naast de mensen staan door een bezoek te brengen. Op zo’n moment moeten we als zendingswerkers als het ware op onze handen gaan zitten en kijken wat er gebeurt. Wat kunnen de Albanezen zelf oplossen? Mensen waren bijvoorbeeld hun kleding kwijt, maar kregen van familieleden kleding. Uiteindelijk bleek dat de mensen veel zelf konden oplossen, behalve ‘grote’ dingen, zoals wasmachines en koelkasten. Toen is ons diaconaal comité hulp gaan bieden. Daarbij werd samengewerkt met andere kerken in Durrës.’
Gerdine: ‘Het is heel belangrijk om het netwerk van mensen intact te laten. Als je meteen hulp verleent, kan het zijn dat je daarmee het sociale systeem van de mensen zelf kapot maakt.’

‘Het is heel belangrijk om het netwerk van mensen intact te laten.’

Ongelijkheid

In zo’n noodsituatie voelen de zendingswerkers sterk de ongelijkheid tussen hen en de Albanezen. Pieter: ‘Ik stap de situatie in, maar kan er ook weer uit. Wij hebben een goed zorgende organisatie achter ons, die haar werknemers helpt als het nodig is. Dat geeft soms een machteloos gevoel richting de mensen hier, die dat niet hebben. Tegelijk moeten we waken voor een tegengestelde reactie. Het gevaar ligt op de loer dat mensen ons gaan zien als weldoeners. Voor je het weet, voel je jezelf heel wat.’
Om elkaar daarvoor te beschermen, zijn er afspraken gemaakt binnen het team. ‘We geven zelf, net als alle andere gemeenteleden, onze bijdragen tijdens de collecte in de gemeente’, vertelt Gerdine. ‘Als mensen ons dan om financiële hulp vragen, verwijzen we hen door naar de diaconie.’

Bruggetje

Het verlenen van noodhulp kan een bruggetje zijn naar de Woordverkondiging. Pieter: ‘Je komt bij mensen binnen. Na zo’n eerste ontmoeting nodigen we hen uit om de kerk te bezoeken of om een koffietje te drinken, om op die manier het contact te verdiepen. Dan kan er vertrouwen en respect ontstaan, wat ruimte geeft om het Woord te delen. Juist op crisismomenten spreekt het Evangelie in de daad.’ Gerdine geeft een voorbeeld: ‘Van een gezin waar we hulp hebben gegeven na de overstroming, komen nu twee meiden naar de meidenclub.’
Pieter: ‘Het blijft altijd belangrijk om te beseffen dat mensen over de hele wereld veerkrachtig zijn. Mensen kunnen, ook na een moeilijke situatie, zelf veel opvangen. Wij hoeven niet altijd direct te geven. Dat is niet uit gebrek aan liefde, maar om op gelijkwaardige voet te staan met de mensen en om hen niet uit hun kracht te halen.’ Gerdine: ‘Geven kan op allerlei manieren. Wij kunnen ook tijd en aandacht geven. En soms geven we komkommers of andere groenten uit de tuin.’ ✦

Door een overstroming kwamen veel huizen in Durrës onder water te staan.

Tekst ✦ Jette Flipse

Herdenken en vertalen

Na een halve eeuw christendom is de Bijbel nog niet volledig beschikbaar in de Yali taal

Handelingen 2. Gods Woord horen in je eigen taal. Deze verwondering van Pinksteren blijft actueel op Papoea, waar bijbelvertaalwerk doorgaat en vijftig jaar Evangelie in Bomela wordt herdacht.

Pinksteren. In Wamena, een plaats in het bergland van Papoea, komen gemeenteleden bijeen voor de kerkdienst. Ik zie ouderen en veel jongeren, afkomstig uit verschillende stammen en taalgebieden. De gemeente behoort bij de Gereja Jemaat Reformasi di Papua (GJRP).
In de bank voor mij zit een jonge moeder te lezen in het Yali Nieuwe Testament. Haar baby slaapt ondertussen rustig op haar schoot. Een groep vrouwen en een groep jongeren uit Pass-Valley zingen gedeelten uit Handelingen 2 in de stamtaal. Vervolgens wordt de preek in het Indonesisch gehouden. Deze mensen op Papoea horen en zingen met Pinksteren in hun eigen taal over de grote werken van God.

Het Yali vertaalteam, v.l.n.r. Dandro Dabi, ds. Korinus Mabel, Jette Flipse, Theo Mabel.

Vertaalteam

Maar de Bijbel in de Yali taal is nog niet compleet. Het Nieuwe Testament is in 2006 na een revisie weer gedrukt en wordt door de bevolking van Pass-Valley en Landikma gebruikt. Het Oude Testament is nog niet volledig vertaald. In de jaren ’70 heeft wijlen Chris Fahner hieraan gewerkt met lokale vertalers. Van 2006 tot 2011 is het vertaalwerk voortgezet, waarna het opnieuw jaren heeft stilgelegen. In 2025 heeft de kerk het weer opgepakt en is er een nieuw vertaalteam gevormd. Het team bestaat uit ds. Korinus Mabel, Theo Mabel en Dandri Dabi. Ds. Mabel komt uit Landikma, maar is opgegroeid in Langda, waar zijn vader predikant was. Dandri en Theo komen uit Pass-Valley en zijn bezig met de afronding van hun studie aan de Theologische School in Wamena. Na verschillende trainingen zijn ze sinds juni ook begonnen met vertalen.

Dick Kroneman verzorgde een training voor het Yali vertaalteam.

Training

Op afstand mag ik dit vertaalwerk begeleiden. Dat betekent dat ik contact onderhoud met de vertalers en vertaalconsulent Dick Kroneman. Ook check ik de spelling, kijk of de bijbelse kernwoorden consistent vertaald worden en zorg dat alles goed in het vertaalprogramma Paratext komt.
Tijdens een werkbezoek in mei heb ik kennis gemaakt met het vertaalteam en hebben we met elkaar een training gevolgd die door Dick Kroneman werd gegeven. We hebben gekeken naar Habakuk 1 en Maleachi 1. Daarbij ging het onder meer over het vertalen van kernwoorden. Hoe vertaal je bijvoorbeeld ‘YHWH tsebaot’, bij ons bekend als ‘Heere der heirscharen’? We zijn uitgekomen op ‘Ninikni Allah suon alon’, wat betekent: ‘Onze Vader God de hoog verhevene’. Daarnaast hebben we geoefend met zo duidelijk en natuurlijk mogelijk vertalen.

Deze mensen op Papoea horen en zingen in hun eigen taal over de grote werken van God.

Jubileum

In Bomela, waar de Una taal gesproken wordt, zijn intussen de voorbereidingen voor het jubileum in de laatste fase gekomen. In 1976, vijftig jaar geleden, kwam hier het Evangelie. Nu is in alle negen dorpen in het gebied een gemeente; verschillende predikanten uit de eigen bevolking mogen er dienen. Ook hier horen de mensen in hun eigen taal over de grote werken van God: de complete Bijbel in de Una taal is beschikbaar en wordt gebruikt.
Bomela ligt in een nauwe vallei en heeft een vliegstrip waar alleen een klein vliegtuig kan landen. Een vliegtuig van de MAF brengt ons er op 26 mei heen om de herdenking bij te wonen. Het is prachtig om over het bergland te vliegen. In de dalen en op de hellingen van de bergen onder ons zijn hier en daar wat dorpjes te zien, soms met een landingsbaan. Verder overal bomen, soms afgewisseld met een rivier.

Gebed

Bij de herdenking worden, zoals gebruikelijk, veel toespraken gehouden door vertegenwoordigers van de kerk en de overheid. Ook Dick Kroneman krijgt het woord; hij brengt de groeten over namens ZGG. Hij eindigt zijn toespraak met woorden uit Psalm 72: ‘Is er een handvol koren op de bergen, de vrucht ervan zal ruisen als de Libanon.’
Ds. Nebius Maling houdt een preek over het gebed. Hij wijst erop dat hier in de afgelopen jaren gemeenten zijn ontstaan als antwoord op veel gebed. Het Evangelie werkt door. Een van de eerste evangelisten, Kornelis Kombo uit Pass Valley, getuigt over de kracht van het gebed. Tijdens een zwaar onweer, waarbij veel regen viel, overstromingen dreigden en de vallei donker was, wilden de mensen toverspreuken uitspreken. De evangelist ging bidden. Het onweer stopte en het werd weer licht. Het getuigt ervan dat de Heere almachtig is.
Met elkaar hebben we de Heere gedankt voor het bijzondere voorrecht dat het goede nieuws van de zaligheid in de Heere Jezus ook in deze vallei mocht komen. Zijn Naam moet alle eer ontvangen. ✦

Tekst ✦ Arjan IJsselstein

Franse les in Senegal

Taalstudie blijkt ook cultuurstudie te zijn

Frans leren in Senegal? Dat lijkt misschien onlogisch, maar is voor Wouter en Elina van Blitterswijk en hun gezin een goede keuze. Zowel het leren van de Franse taal als de kennismaking met de West-Afrikaanse cultuur bereidt hen voor op zendingswerk in Guinee.

Op 17 juli 2025 zijn Wouter en Elina met hun kinderen uitgezonden vanuit de gemeente van Berkenwoude voor het zendingswerk in Guinee. In dit West-Afrikaanse land is Frans de officiële taal. Zowel Wouter als Elina hadden weinig affiniteit met het Frans. Als verzorgende IG sprak Elina in Nederland geen Frans met haar patiënten. Wouter had in het zakenleven wel wat kennis opgedaan met Franse leveranciers.

Wouter en Elina leren Frans in Dakar, de hoofdstad van buurland Senegal. Vanaf de basis moeten ze hun kennis van het Frans opbouwen. Wouter: 'Tijdens de studie hebben we geleerd vanuit het Frans te denken. De vergelijking met het Nederlands moet je loslaten. De vorming van de zinnen is vaak heel anders'.

De vijf kinderen Van Blitterswijk bezoeken intussen een internationale school en volgen onderdelen van de Wereldschool (online). Op school spreken ze Engels, maar vanaf het tweede jaar krijgen ze ook Frans. Engels en Frans hebben overeenkomsten, wat het leren van Frans voor de kinderen vergemakkelijkt.

Franse woorden leerden Wouter en Elina in het begin met behulp van allerlei voorwerpen.

Opbouw

De taalstudie is voor Wouter en Elina verdeeld in zes fasen en heeft als doel volledig te kunnen deelnemen aan de lokale gemeenschap. De studie wordt aangeboden door een Amerikaanse zendingsorganisatie. Docenten van deze organisatie verzorgen de eerste twee fasen. In korte tijd leren studenten veel woorden op een ogenschijnlijk kinderlijke manier. De docent laat bijvoorbeeld voorwerpen zien en geeft daarbij aan wat het Franse woord is.

'Je leert de taal als een baby, helemaal terug naar de basis.'

Wouter en Elina mochten in de eerste fase van ongeveer vijf weken niets zeggen tijdens de lessen. 'Je leert de taal als een baby', zegt Elina. 'Helemaal terug naar de basis.' Door alleen te kijken en te luisteren hebben ze een grote woordenschat van ongeveer 2.500 woorden opgebouwd. Voor Wouter was het niet gemakkelijk om zijn mond dicht te houden: 'Het was wel even slikken, achter een tafeltje in een kleine, warme ruimte. Echt over je schaduw heen springen, een les in nederigheid. Vanaf fase drie ben je zelf verantwoordelijk voor het verloop van de studie en maak je onder begeleiding steeds diepgaander kennis met de Franse taal.'

Wat is de reden dat jullie Frans leren in Senegal?

Wouter: 'Het is voor ons om meerdere

Familie van Blitterswijk in Dakar.

redenen goed om de taal te leren in Senegal, een West-Afrikaans land. Door de taal hier te leren, kom je met je uitspraak dicht bij de lokale bevolking. Dat helpt bij het winnen van vertrouwen, wat nodig is om goed te integreren. We hebben inmiddels lokale contacten opgebouwd en beginnen ook iets te begrijpen van hoe de West-Afrikaanse cultuur in elkaar zit. Onder andere de enorme gastvrijheid en het indirect communiceren vallen op. Uiteraard zijn er verschillen tussen het leven in de miljoenenstad Dakar en de relatief kleine Guinese stad Boké, maar de basis is in grote lijnen hetzelfde.'

Elina: 'Frans leren in Frankrijk heeft als nadeel dat je je in een omgeving met een Europese manier van denken en communiceren blijft bewegen. Nederland is nog relatief dichtbij. In Senegal ben je ver verwijderd van je thuisfront, dat kan een voordeel zijn tijdens de taalstudie. Voor onze kinderen blijkt het onderwijsprogramma op de internationale school goed in elkaar te zitten. We zijn blij dat we met ons gezin deze keuze hebben gemaakt voor de periode van taalstudie Frans.'

'We beginnen ook iets te begrijpen van hoe de West-Afrikaanse cultuur in elkaar zit.'

Hoe bereidt deze taalstudie voor op het werk in Guinee?

Wouter: 'We kerken bij een lokale presbyteriaanse gemeente in Dakar. We zijn er hartelijk ontvangen. Deze gemeente is in opbouw en heeft nog geen ambtsdragers. Ik mocht meedenken in het opzetten van de ambtelijke structuur van deze gemeente door onder andere een aantal lessen te verzorgen over de presbyteriaanse kerkorde, uiteraard in het Frans. Heel leerzaam!

In deze gemeente kwamen we iets tegen wat ook straks in Guinee ongetwijfeld langs zal komen. Sommige mannelijke leden die voorheen de islam aanhingen, zijn getrouwd met meerdere vrouwen. Dat botst met de bijbelse lijn. Daar ontstaan dan vragen over. Het is leerzaam om die ervaring nu al mee te krijgen.

Daarnaast heeft het contact met onze taaldocent ons verrijkt. Hij is zo'n vier jaar geleden christen geworden. Dit geeft een onderlinge geestelijke band en we bespreken samen ook bijbelse thema's in de Franse taal. Op die manier word ik ook voorbereid op het spreken als evangelist in Guinee. Het is wonderlijk hoe de Heere in alles voorziet en ons wil helpen.' ✦

Tekst ✦ Lennard Elenbaas

Kleine gave, groot werk

Een gift voor de zending lijkt zo klein als we beseffen dat de geestelijke nood in de wereld zo groot is. Of zien we het dan verkeerd?

Soms kun je je afvragen of uw of jouw bijdrage aan de zending wel verschil maakt. Wat betekent een enkele gift tegenover de grote nood in de wereld? Toch wil de Heere juist het kleine gebruiken tot verheerlijking van Zijn Naam. De uitbreiding van Gods Koninkrijk rust namelijk niet op menselijke kracht, maar op Zijn trouwe zorg. Hij opent deuren, bereidt harten en laat Zijn Woord voortgaan. Wonderlijk genoeg wil Hij daarbij ook onze kleine gaven gebruiken. Niet omdat Hij ze nodig heeft, maar omdat Hij ons erbij wil betrekken.

Wat wij geven, hoe gering ook in onze ogen, wil God zegenen. Dat geeft moed. Zending is niet afhankelijk van onze mogelijkheden, maar rust op Gods beloften. En die beloften wankelen nooit! Elke gift mag én moet daarom vergezeld gaan van het gebed of de Heere Zijn Woord krachtig wil laten zijn onder mensen die Hem nog niet kennen. Bovendien, wie zelf iets mag ervaren van Gods ontferming, zal er ook naar verlangen dat anderen delen in die rijke boodschap. Dan wordt elke gift een stille uiting van liefde tot Gods Koninkrijk. Laten we daarom niet moedeloos zien op de kleinheid van onze bijdrage, maar op de grootheid van de Heere. Hij is machtig om uit weinig veel te maken. En waar Hij zegent, draagt zelfs een kleine gave vrucht voor de eeuwigheid. ✦

Inkomsten uit de gemeenten	juni-juli	aug-sept
Classis Goes	46.778	23.760
Classis Middelburg	30.487	36.037
Classis Tholen	24.723	16.248
Classis Dordrecht	102.297	34.304
Classis Ridderkerk	18.932	19.739
Classis Rotterdam	23.431	96.043*
Classis Amsterdam	7.658	724
Classis Gouda	23.179	48.312
Classis Utrecht	26.772	41.718
Classis Barneveld	86.499	39.514
Classis Kampen	43.700	42.491
Classis Rijssen	29.901	32.159
Zuid-Afrika		449
Giften particulieren / Overige giften	77.354	53.167
	€ 541.711	**€ 484.667**
Landelijke en regionale inkomsten		
Giften bedrijven	97.588	1.925
Opbrengsten postzegels/ munten e.d.	110	1.165
🕮 Zeist		2.500
🎁 Bodegraven	4.414	
🎁 Waarde	859	
♻ Goed & Gebruikt, Goes	126.000	135.000
♻ De Mors, Rijssen	40.000	
♻ Ramsjburg, Middelburg	100.000	100.000
♻ De Oude Molen, Opheusden	25.200	13.200
♻ Kringloop Noordenweg, Ridderkerk	0	
♻ Waardevol, Barneveld	30.000	30.000
♻ De Kringloods, 's-Gravendeel	40.000	15.000
♻ Kringloop Werkendam	40.000	
♻ De Cirkel, Tricht-Geldermalsen	1.000	1.000
♻ Overthollig, Tholen	5.000	
Voorjaarsactie	1.118	60
Zendingsdag	187.970	
Nalatenschappen	441.419	4.837
	1.140.678	**304.687**
Totale inkomsten periode	**€ 1.682.389**	**€ 789.354**

🎁 Inkomsten oud papier 🕮 Boekwinkel
♻ Inkomsten kringloopwinkels

*Hierin is het bedrag opgenomen dat de gemeente van Oostvoorne overmaakte na verkoop van het kerkgebouw.

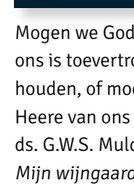
Tekst ✦ Joëlle van Garderen

Lezen en bezinnen

Vier nieuwe titels bij ZGG geven een gevarieerd zicht op zendingswerk

Vier boeken, vier invalshoeken, maar één centrale boodschap: Gods genade en het werken en wandelen in Zijn wijngaard. Van een Japanse dodencel tot het zendingsveld in Guinee: deze boeken zetten aan tot lezen én bezinning.

Genade in een Japanse cel
Ishii Tokichi
Hertaald en ingeleid door Bram van der Horst
141 pagina's
€ 17,95

Genade in een Japanse cel vertelt het indrukwekkende levensverhaal van Ishii Tokichi. In zijn dodencel besluit Ishii dit op te schrijven. Niet omdat hij trots is op zijn verleden, maar om te vertellen van het grote wonder dat iemand zoals hij Gods genade ontving. Ook houdt hij de laatste twee maanden van zijn leven een dagboek bij, waarin hij met duidelijke voorbeelden beschrijft wat de Bijbel en het geloof betekenen. Ishii groeide uit tot een gewelddadige crimineel met meerdere moorden op zijn geweten. Ondanks waarschuwingen, meerdere gevangenisstraffen en de onrust die hij buiten de gevangenis ervaart, blijft hij doorgaan op het slechte pad. Wanneer Ishii na een moord weer in de gevangenis belandt in afwachting van zijn executie, ontvangt hij van twee zendingswerkers een Bijbel. Tijdens het lezen wordt hij diep geraakt door de liefde van Christus. In de eenzaamheid van zijn cel ontdekt Ishii uiteindelijk iets wat hij nergens anders vond: ware rust en vrede in God.
Bram van der Horst heeft het verhaal opnieuw vertaald en ingeleid. De eenvoudige schrijfstijl maakt het boek gemakkelijk leesbaar. Tegelijkertijd is de boodschap diepgaand en confronterend. Het laat op indrukwekkende wijze zien dat in de donkerste omstandigheden hoop en genade kunnen doorbreken. Ishii schreef zijn verhaal om veel mensen te laten weten dat zelfs de grootste schurk door Gods genade behouden kan worden.

Werk heden in Mijn wijngaard
Ds. G.W.S. Mulder
125 pagina's
€ 14,90

Mogen we Gods getuigenis dat ons is toevertrouwd voor onszelf houden, of moeten we doen wat de Heere van ons vraagt? Die vraag legt ds. G.W.S. Mulder in *Werk heden in Mijn wijngaard* voor de lezer neer. Hij verbindt die aan de opdracht van God om in Zijn wijngaard te werken. Dat is: de Heere zoeken, Hem dienen, voor Hem leven.
Het boek bevat meditaties over het zendingswerk, gebaseerd op toespraken die ds. Mulder tijdens de zendingsdagen van Zending Gereformeerde Gemeenten (ZGG) heeft gehouden. Hij werkt de opdracht van de kerk uit aan de hand van verschillende bijbelgedeelten, waaronder de gelijkenissen over de zaaier, de twee zonen en het verloren schaap. Met klem roept ds. Mulder op tot bekering.
Diezelfde indringende boodschap moet de wereld in worden gebracht. Het is God Zelf Die de opdracht geeft, én de kracht en gaven om die opdracht uit te voeren, tot verheerlijking van Zijn Naam. Gods Woord gaat voort; de Heere staat Zelf daarvoor in en zendt mensen uit in de wereld. Ds. Mulder beschrijft waarin zendingswerkers gekend worden en wat hen bezwaart en bemoedigt.
De meditaties nodigen uit tot bezinning op de opdracht van de kerk, de roeping van zendingswerkers en het zendingswerk tot eer van God. Het boek laat zien dat zendingswerk niet slechts een taak van enkelen is, maar voortkomt uit de opdracht die Christus aan Zijn kerk heeft gegeven: uitgaan in Zijn wijngaard.

Spoorloos in Guinee
Jos Kardol
Illustraties door Adri Burghout
111 pagina's
€ 12,50

Spoorloos in Guinee is een spannend jeugdboek van Jos Kardol. Het verhaal gaat over Rutger, die met zijn vader naar Guinee gaat. Daar bezoekt hij zijn beste vriend Daniël. Daniël woont in Guinee, omdat zijn vader daar zendingswerker is. Rutger ontmoet ook Burama, een Guineese jongen. Ze kunnen elkaars taal niet goed spreken, maar toch worden ze vrienden. Maar dan verdwijnen Burama en zijn moeder plotseling spoorloos. Er volgt een spannende zoektocht.
Tijdens het lezen krijg je een beeld van het leven in Guinee, wat totaal anders is dan ons leven in Nederland. Zo gaan er veel mensen naar een toverdokter. En het reizen kan lastig zijn. De auto van tante Ruth komt bijvoorbeeld vast te zitten in de modder. Hierdoor ontstaan er spannende en soms grappige situaties.
Het boek gaat niet alleen over avontuur, maar ook over geloof. Rutger vraagt zich af of bidden wel helpt als Burama niet gevonden wordt. Hij leert dat God vaak anders werkt dan mensen verwachten. Maar Hij werkt altijd verrassend en wonderlijk.
Spoorloos in Guinee is een spannend en leerzaam boek. De zoektocht houdt je nieuwsgierig en ondertussen leer je meer over de cultuur en het leven in Guinee. Het boek is geschikt voor kinderen vanaf ongeveer acht jaar en tieners die van avontuur en/of zendingswerk houden. Ouders en leerkrachten zullen het met plezier voorlezen om over zendingsthema's in gesprek te gaan.

Wandelen met wijsheid
Jan-Kees Kooijman
162 pagina's
€ 12,50

De christelijke levenswandel spreekt boekdelen, nog voordat één woord gesproken is. Dat schrijft Jan-Kees Kooijman in zijn boek *Wandelen met wijsheid*. De titel is ontleend aan Kolossenzen 4, waar christenen worden aangemoedigd om in wijsheid met hun niet-gelovige naasten op te lopen.
In vier delen – Karakter, Reflectie, Aanmoediging en Opdracht – behandelt Kooijman uiteenlopende bijbelse onderwerpen en verbindt deze met de zending. Daarbij legt hij de lijn van het zien van Gods beloften voor álle volken in het Oude Testament naar de vervulling daarvan in het Nieuwe Testament. Het boek kenmerkt zich door een stevig bijbels fundament. De opdracht van zendingswerk wordt uitgelicht en er klinken vermaningen en bemoedigingen voor dit werk. Ook wordt de lezer opgeroepen om de vragen 'waarom, waartoe en hoe' van het zendingswerk in het licht van Gods Woord aan zichzelf te stellen.
Elk hoofdstuk is voorzien van een passend schriftgedeelte en een psalm om te zingen. Ook zijn er bij elk hoofdstuk verdiepende vragen, waardoor het boek zich goed leent voor persoonlijke overdenking of bespreking in een groep. Hoewel je bij bepaalde onderwerpen graag wat uitgebreider zou willen doorlezen, maakt de beknopte opzet het boek juist laagdrempelig.
Wandelen met wijsheid lijkt in het bijzonder geschreven voor zendingswerkers en degenen die nauw op het zendingswerk betrokken zijn of op een andere manier dienen in Gods Koninkrijk. Daarnaast is het een waardevol boek voor iedereen die zich wil bezinnen op het werk in Gods Koninkrijk. ✦

Tekst ✦ Jonard Roukens

Diaconaat
op het zendingsveld

In de rubriek 'Lezers vragen' beantwoordt ZGG vragen over zendingswerk die op het thuisfront worden gesteld. Stuur uw of jouw vraag in via info@zgg.nl.

Waarom doet ZGG geen diaconale projecten op het zendingsveld?

ZGG kiest ervoor om op zendingsvelden geen eigen grote diaconale projecten op te zetten. Daar zijn goede redenen voor:

1. **Het Woord moet centraal staan.**
   Grote diaconale projecten laten de aandacht verschuiven van de Evangelieboodschap naar de materiële ondersteuning. Dat geldt zowel voor de lokale bevolking als voor de zendingswerker zelf.
2. **Duurzame hulpverlening is specialistisch.**
   Zendingswerkers zijn niet opgeleid om zich bezig te houden met de ontwikkeling van landbouw, onderwijs en gezondheidszorg, maar om het Woord van God aan de lokale bevolking bekend te maken.
3. **Geldstromen hebben ter plaatse vaak ongewenste gevolgen.**
   Iedere samenleving heeft tot op zekere hoogte een eigen sociaal systeem. Geld uit Nederland grijpt hierop in en kan verstrekkende gevolgen hebben. Denk aan afhankelijkheid van ZGG, schaamte richting zendingswerkers omdat men er niets tegenover kan zetten en het blokkeren van eigen initiatief. ZGG steunt daarom alleen behapbare initiatieven die opkomen uit de lokale bevolking en door hen langdurig onderhouden kunnen worden.

Waar door Gods genade een zendingsgemeente ontstaat, leert zij om naar bijbels voorschrift voor de gemeenteleden en bezoekers in de omgeving te zorgen. Diaconaat komt allereerst en overal op uit de christelijke gemeente. De leden leggen iets apart voor de noden van anderen (1 Kor. 16:2, Rom. 15:26). Deze vorm van diaconaat sluit aan bij de cultuur en de financiële draagkracht van de gemeente. Intussen horen Woord en daad bij elkaar. Onze werkers komen regelmatig in aanraking met mensen in nood. Telkens opnieuw maken zij zorgvuldig de afweging of hulp nodig is en hoe die het beste gegeven kan worden. Zo kan christelijke barmhartigheid zichtbaar worden, terwijl de Woordverkondiging centraal blijft staan.

Het artikel op pagina 24-25 geeft zicht op de praktijk van diaconaat na een noodsituatie in Albanië. ✦

De gemeente El Amparo in Ecuador deelt vlak voor Kerst voedseltassen uit aan gezinnen in de wijk.

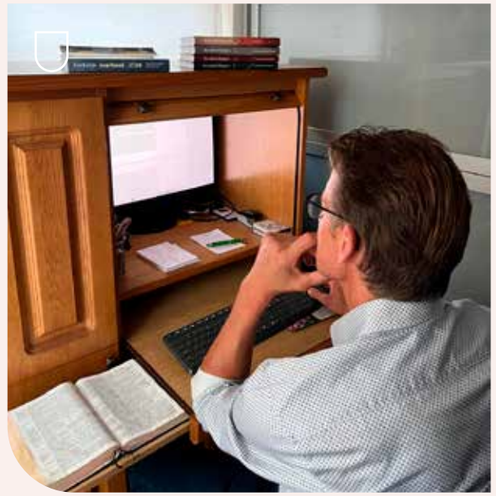
Tekst ✦ Leanda van Dam

Liefde voor preken

Jaco Akershoek verzorgt opnieuw een prekenbundel ten bate van ZGG

Overdag werkt Jaco Akershoek uit Tholen als hovenier, in zijn vrije tijd stelt hij regelmatig prekenbundels samen. Binnenkort verschijnt de nieuwe bundel *Gasten en vreemdelingen*. De opbrengst is voor ZGG. Wat drijft Jaco om dit te doen?

Het samenstellen van een prekenbundel kost Jaco Akershoek talloze uren. ‘Maar als je iets graag doet, gaat het vanzelf.’ De liefde voor dit werk begon lang geleden. Jaco: ‘Die liefde heb ik nog van mijn vader meegekregen. In de jaren ’90 wilde de kerkenraad van Tholen een prekenbundel uitgeven ten behoeve van de nieuwbouw van ons huidige kerkgebouw. Ik heb toen voor mijn vader een preek uitgeschreven. Toch is het er toen niet van gekomen deze bundel uit te geven. Veel later, in 2016, heb ik deze preek alsnog kunnen gebruiken in een van de door mijzelf uitgegeven prekenbundels.’

Jaco Akershoek is uren bezig met de tekst van een nieuwe prekenbundel.

Titel

Inmiddels zijn er vier prekenbundels verschenen, waarvan drie onder de naam *Zij zullen komen…* Bij Jaco ontstond het verlangen om aan een nieuwe bundel te beginnen. ‘Zo’n vier jaar geleden kwam ik een preek tegen van dominee C. Wisse over Hebreeën 11 vers 13b ‘…en hebben beleden dat ze gasten en vreemdelingen waren’. Vervolgens vond ik een preek over Anna, de profetes, en over Zacheüs. Dat was het begin van de nieuwe bundel *Gasten en vreemdelingen*.’

Deze titel heeft voor Jaco een persoonlijke lading gekregen. ‘Vorig jaar hebben we een Egyptische schoondochter gekregen. Ze bezoekt nu samen met onze zoon de diensten van de evangelisatiepost in Merksem. Gods wegen zijn wonderlijk. Dan gaat zo’n titel extra voor je leven.’

Samenstellen

Het samenstellen van de bundel is een heel proces geweest. Jaco komt op verschillende manieren aan de preken. Hij vraagt predikanten een preek of geluidsbestand aan te leveren die bij de titel van de bundel past. Bij een preek van een overleden predikant vraagt hij eerst aan de bibliothecaris van de Theologische School om na te kijken of die preek niet eerder uitgegeven is. ‘Dat bleek helaas het geval te zijn met de preek van ds. C. Wisse’, vertelt Jaco. ‘Gelukkig heeft dominee W.J. Karels me uit de brand geholpen door een kant en klare preek over deze tekst aan te reiken.’

Jaco werkt de aangereikte preken uit, zijn zus leest ze nog een keer door. ‘Ze is zeer precies en daarom een onmisbare schakel in het geheel.’

Duidelijke lijn

In het boek zit een duidelijke lijn. Jaco geeft aan: ‘Zo’n lijn moet je goed overdenken en rustig uitwerken.’ Het boek begint met een preek over ‘De liefde van de drie-enige Verbondsgod.’ Jaco legt uit: ‘Zonder deze liefde zou er nooit één gast en vreemdeling op aarde zijn.’ Over een preek van ds. P.D. den Haan vertelt Jaco: ‘Deze preek gaat over Mattheüs 2 vers 13 tot 15a, de strijd om het Kind. Het kind Jezus wilde Zijn vaderland verlaten om Zelf Gast en Vreemdeling op aarde te worden. Om zo, uit enkel genade, gasten en vreemdelingen weer een Thuiskomen te schenken.’ Soms krijgt hij een preek aangereikt die naadloos aansluit op een andere preek. ‘Dat geeft verwondering.’

‘Het uitgeven van boeken is een stukje van mijn leven geworden.’

Eigen beheer

De boeken worden in eigen beheer uitgegeven en gedrukt bij drukkerij Van Velzen in Krabbendijke. Dat betekent dat Jaco zelf voor de kosten opdraait. ‘Door de jaren heen is er een klantenkring ontstaan’, vertelt hij. ‘De nieuwe boeken komen altijd aan het einde van het jaar uit. Dat verkoopt het beste. En: hoe hoger de oplage, hoe scherper de verkoopprijs. Want we willen het graag voor iedereen betaalbaar houden.’

Opbrengst

De opbrengst van de bundels is voor ZGG. ‘Toen ik in 2014 met dit werk begon, zat ik in de zendingscommissie van Tholen’, vertelt Jaco. ‘Vandaar dat ik toen heb besloten om de opbrengst te besteden aan ZGG.’ Inmiddels zit hij niet meer in de zendingscommissie. ‘Ik laat dat nu graag over aan nieuwe mensen. Ik heb gewoon genoeg aan dit werk.’ Hij heeft nog plannen genoeg. Zo ligt er al een preek over Kolossenzen 3 vers 1-3 klaar om uitgewerkt te worden. ‘Als de Heere het geeft, komt er een vervolg.’

Boodschap

Jaco wil graag wat voor anderen betekenen. ‘Het uitgeven van boeken is een stukje van mijn leven geworden. Tegelijkertijd wil ik ook een boodschap meegeven. Want we moeten ons al lezend een spiegel voorhouden en onszelf de vraag stellen: Ken ik al iets van dat ware vreemdelingschap? Alleen dán ben je gelukkig! Want al gaat dan de levensweg van Gods kinderen langs steile rotsen en diepe kloven, ze zullen toch eenmaal allen behouden in Sion, in dat hemelse Vaderland, aankomen.’ ✦

Nieuw verschenen

Gasten en vreemdelingen
17 preken van verschillende predikanten uit de 20e en 21e eeuw
Gebonden uitgave
340 pagina’s
€ 18,95

Verkrijgbaar bij Jaco Akershoek (jctakershoek@hotmail.com of 06-49 46 68 98) of via **zgg.nl/webshop**

Tekst ✦ Dick Korpel

ECUADOR

Opnieuw **dopen**

Gedurende de elf jaar dat wij in Ecuador werkzaam zijn, worden regelmatig vragen over de doop gesteld. Die spitsen zich toe op twee onderwerpen: wie worden er gedoopt en wanneer gebeurt dat?

Ecuador is een land dat overwegend rooms-katholiek is. De Rooms-Katholieke Kerk leert dat het doopsel de erfzonden afwast. Daarom is het voor veel Ecuadoranen belangrijk dat hun kind zo snel mogelijk wordt gedoopt. Dat geldt ook voor Ecuadoranen die verder niet actief bij de kerk betrokken zijn. Maar wat is die doop in zo'n geval waard? Daarom willen velen opnieuw worden gedoopt als zij zich aansluiten bij een andere kerk.
In Ecuador zijn veel baptistengemeenten en charismatische kerken ontstaan. Over het algemeen zijn deze kerken tegenstanders van de kinderdoop. Dus wanneer iemand lid wil worden van zo'n kerk, kan dat alleen als hij of zij, eventueel opnieuw, gedoopt wordt. De doop bevestigt daarbij hun keuze voor Jezus.
Onze reformatorische kerken houden vast aan de kinderdoop, omdat wij geloven dat dit bijbels is. Maar, wordt ons dan verweten, daarmee haal je een slechte roomse gewoonte binnen. Ook accepteren wij, in navolging van de reformatoren, de kinderdoop die in de Roomse Kerk wordt bediend. Maar, wordt ons dan voor de voeten geworpen, die doop heeft geen waarde als de ouders vervolgens nooit meer een voet in de kerk zetten. Daarom moet je opnieuw worden gedoopt.
Wat mij bij deze vragen opvalt, is dat de nadruk vooral valt op de dopeling. Hoe ervaart hij of zij de doop, en wat zou hij of zij het liefste willen? Maar, en dat is het geheim voor Ecuadoranen en Nederlanders, in de doop gaat het voor alles om God, Die de doop heeft ingesteld. De Heere heeft het initiatief genomen tot de doop, om daarmee Zijn verbond te betekenen en verzegelen.
Hoe staan wij tegenover onze doop? Veronachtzamen wij die of zijn we werkzaam met onze doop? Is het een sacrament waarmee de Heere ons geloof versterkt? Dit is iets om zowel in Nederland als Ecuador te overdenken. ✦

COLOFON

Paulus is een periodieke uitgave van Zending Gereformeerde Gemeenten

Verspreiding vindt plaats via de zendings-commissies van de plaatselijke gemeenten en beperkt via postverzending.

Oplage: 35.700 exemplaren. Verschijnt vijf keer per jaar. ISSN: 0167-2428.
Kostenindicatie per jaargang € 3,00 en bij postbezorging € 9,00. Voor alle data geldt D.V.
© 2026 Zending Gereformeerde Gemeenten

Redactie
Hoofdredacteur: ds. J.M.D. de Heer
Eindredacteur: Robbert Boot
Redactiesecretaris: Hanneke van Eckeveld
Redactieleden: Leanda van Dam, Eric van Eck, Joëlle van Garderen, Arjan IJsselstein, Elbert Lindhout, Marieta Plattèl, Dorenda de Raaf, Evelien Smit
Redacteur Kinderkrant: Marja van der Jagt

Fotoverantwoording
De meeste foto's in deze *Paulus* zijn authentieke beelden vanaf de zendingsvelden. Algemene fotobeelden of foto's uit gesloten gebieden kunnen zijn aangekocht. AI-gegenereerde foto's zijn niet geplaatst.

Ontwerp en realisatie
BladenMakers, www.bladenmakers.nl

Adres ZGG
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489950
I www.zgg.nl E info@zgg.nl

Gesproken versie
Moeite met lezen? *Paulus* is verkrijgbaar in gesproken vorm bij de CBB.
Informatie en bestellen:
CBB, Postbus 131, 3850 AC Ermelo
T 0341 56 54 77
E klantenservice@cbb.nl

Giften
Bank: NL44 INGB 0000 39 76 07 of
NL63 RABO 0322 4013 13 ten name van Zending Gereformeerde Gemeenten.
Voor betalingen uit het buitenland is de BIC-code: RABONL2U.

ZGG is een ANBI-instelling en valt onder de groepsbeschikking van de Gereformeerde Gemeenten (RSIN: 0026.91.255). Giften zijn dus aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Meer informatie: **www.zgg.nl/anbi.**

Testamentaire beschikkingen en periodieke schenkingen
Testamentaire beschikkingen ten behoeve van ZGG dienen als volgt te luiden: Stichting voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten te Woerden, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41172.951.

Meer informatie: **www.zgg.nl/nalaten**.
Een periodieke schenking kunt u eenvoudig zelf regelen via **www.zgg.nl/schenken**.

FSC www.fsc.org MIX Papier | Ondersteunt verantwoord bosbeheer FSC® C018185

Algemeen Nut Beogende Instelling ANBI

Velen willen opnieuw worden gedoopt als zij zich aansluiten bij een andere kerk.

Dick Korpel beschrijft de invloed van de rooms-katholieke doopppraktijk in reformatorische gemeenten in Ecuador.

pagina 38

Paulus

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten